

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6921010596
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6921010596.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. na verejnom zasadnutí dňa 22. júna 2022 v trestnej veci obžalovanej Y. Q. za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 17.02.2022, sp. zn. 4T/93/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bola obžalovaná Y. Q. podľa 285 písm. b) Tr. por. oslobodená spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že

že dňa 4. marca 2019 v čase o XX.XX hod. v K., na ulici B., vo fakultnej nemocnici dobrovoľne vydala X plastové vrečko, ktoré obsahovalo metamfetamín s hmotnosťou XXXX mg s prímiesou metylsulfonfylmetánu s priemernou koncentráciou 41,2 % hmotnostných metamfetamínu, obsahujúci 2287 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedalo minimálne 57 obvykle jednorazovým dávkam na použitie, pričom metamfetamín patrí v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov o omamných látkach, o psychotropných látkach a prípravkoch do II. skupiny psychotropných látok,

pretože skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor odvolanie písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 18.02.2022, ktoré odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 31.03.2022, a to proti oslobodzujúcemu výroku v neprospech obžalovanej.

Najprv poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, vrátane nepoužitelnosti získaného dôkazu v dôsledku vážneho pochybenia pri vykonávaní procesných úkonov a zabezpečovaní dôkazných materiálov zo strany OČTK, s ktorým sa však nestotožnil.

Hlavným dôvodom oslobodzujúceho výroku bola okolnosť, že obžalovaná nebola podľa záverov znaleckého posudku, v súvislosti s úkonom trestného konania - vydaním veci zo dňa 04.03.2019, vzhľadom na okolnosti schopná porozumieť danému procesnému úkonu, avšak z ust. § 89 ods. 1 Tr. por. vyplývalo, že adresátom povinnosti predložiť vec dôležitú pre trestné konanie bol každý, kto mal takúto vec pri sebe. Podľa ust. § 89 ods. 2 Tr. por. takúto povinnosť nemala osoba, ktorá mala pri sebe listinu alebo inú vec, ktorej obsah sa týka okolnosti, o ktorej platí zákaz výsluchu, okrem prípadu, keď došlo k oslobodeniu od povinnosti zachovávať vec v tajnosti alebo k oslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti. Z uvedeného možno dôjsť k záveru, že platná právna úprava nevylučovala, aby policajť podľa § 89 ods. 1 Tr. por. vyzval na vydanie veci osobu, ktorá z akýchkoľvek dôvodov nebola schopná porozumieť tomuto procesnému úkonu. Tento procesný postup sa vzťahoval aj na osoby, ktoré nemali plnú spôsobilosť na

právne úkony z dôvodu veku alebo jej obmedzenia v dôsledku rozhodnutia súdu a zároveň aj na osobu, ktorá trpí duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nastáva okolnosť vylučujúca jej trestnú zodpovednosť. Nakoľko išlo o počiatočné štádium trestného konania, nebolo možné obžalovanej ustanoviť obhajcu, pretože v dobe vykonávania úkonu jej ešte nebolo vznesené obvinenie. Príslušník PZ, ktorý predmetný úkon realizoval, nebol znalcom a nemal odkiaľ vedieť, že následne bude znaleckým skúmaním zistené, že osoba nebola schopná porozumieť danému procesnému úkonu. Aj keby takýto stav obžalovanej predvídali, platná právna úprava mu neumožňovala riešiť vec iným spôsobom, napr. ustanovením obhajcu v tom čase podozrivej osoby, pričom tento stav bol povinný rešpektovať a nemohol konať nad jeho rámec.

Vydanie veci podľa § 89 Tr. por. má povahu neodkladného, neopakovateľného a zaisťovacieho úkonu, preto má osoba, ktorej je výzva podľa § 89 ods. 1 Tr. por. adresovaná, právo tejto výzve nevyhovieť. Procesným následkom využitia tejto možnosti je vznik oprávnenia na odňatie veci podľa § 90 Tr. por., ktoré teda umožňuje procesným postupom zabezpečiť vec dôležitú pre trestné konanie bez ohľadu na prípadný nesúhlas osoby, ktorej bola adresovaná vyššie uvedená výzva.

Zopakoval, že platná právna úprava nevylučovala postupom podľa § 89 ods. 1 Tr. por. vyzvať na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie osobu, ktorá z rôznych príčin nedokázala posúdiť význam uvedeného úkonu trestného konania. Ak by bolo akceptovateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto smere, tak by príslušník PZ nemal oprávnenie vyzvať osobu na vydanie veci, nelegálne držanej zbrane, ktorou by ohrozovala verejnosť, ak by bolo následným znaleckým skúmaním zistené, že osoba v dôsledku duševnej poruchy v dobe spáchania skutku, nedokázala rozpoznať protiprávnosť svojho konania. V takomto prípade je však potrebné predovšetkým takýto predmetný úkon, vzhľadom na jeho neodkladnú a zaisťovaciu povahu, realizovať tak, aby bolo páchatelovi zabránené v páchaní trestnej činnosti. V rozhodovacej praxi platí zásada, že pokiaľ ide o konanie o podozrení zo spáchania trestného činu, príslušník PZ nie je oprávnený postupovať podľa osobitných právnych predpisov, ale musí postupovať striktnie podľa Trestného poriadku, teda musí vec dôležitú pre trestné konanie zaisťovať v trestnom konaní.

Vychádzajúc z týchto skutočností mal za to, že poverený príslušník PZ v danom prípade dňa 04.03.2019 podľa § 89 ods. 1 Tr. por. bol oprávnený najskôr obžalovanú vyzvať na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie, nakoľko nešlo o vec, na ktorú sa vzťahuje ust. § 89 ods. 2 Tr. por.

Obžalovaná pred spáchaním skutku užila návykovú látku (amfetamín a metamfetamín), pričom v stave, kedy sa predmetné látky nachádzali v jej tele, viedla motorové vozidlo, za čo bola právoplatne postihnutá v priestupkovom konaní. Zo znaleckého posudku zároveň vyplynulo, že obžalovanej bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním metamfetamínu. Samotná obžalovaná pri prijímacom vyšetrení upozornila na to, že užila morfín a tramal, čo supponuje skutočnosť, že sa touto informáciou chcela zaistiť pre prípad toxikologického vyšetrenia. Okrem toho potvrdila, že na zápisnici o vydaní veci je uvedený jej podpis, hoci si nevedela spomenúť na to, že by zápisnicu podpisovala, ani na to, že by bola poučená o jej obsahu alebo o jej právach. Ak si obžalovaná nepamätala poučenie zo strany príslušníka PZ, to ešte neznamenalo, že by pri realizácii uvedeného úkonu poučená nebola. Z výpovede svedka Q. X. vyplýva tiež to, že pri vykonávaní úkonov v rámci zdravotnej starostlivosti si všimol na prsníku obžalovanej vrecúško, ktoré následne položil do papierového obalu od CD, ktorý odložil na parapet vo vyšetrovni a neskôr tento obal odovzdal policajtom. Vykonané dokazovanie v tejto trestnej veci umožňuje prijať záver o vine obžalovanej za skutok, ktorý jej bol obžalobou kladený za vinu.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila obžalovaná prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 19.04.2022.

Najprv poukázala na výrokovú časť napadnutého rozsudku a jeho odôvodnenie, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnila. Zdôraznila, že okresný súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a vykonané dôkazy správne právne posúdil. V odôvodnení podrobne vysvetlil, na akých základoch postavil oslobodzujúci výrok, pričom poukázal na závažné procesné vady z prípravného konania, ktoré nebolo možné dodatočne odstrániť, a preto dôkaz získaný OČTK bol z hľadiska procesnej stránky nezákonný a nepoužiteľný.

K právnenému názoru odvolateľa ohľadne ust. § 89 Tr. por. podotkla, že v danej trestnej veci nebola zo strany ktoréhokoľvek policajta, teda ani člena pôvodnej hliadky, ani člena druhej hliadky, ani povereného príslušníka PZ akýmkoľvek spôsobom vyzvaná na vydanie veci v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia. Z tohto vyplýva, že hlavným dôvodom, ktorý mal za následok nezákonnosť a

nepoužitelnosť dôkazu získaného policajtom, bolo nedodržanie procesného postupu podľa § 89 ods. 1 Tr. por.

K nedorozumeniu ohľadom získania sáčku s neznámou kryštalickou látkou ružovkastej farby došlo medzi členmi dennej a nočnej hliadky OO PZ Nitra. Z úradného záznamu zo dňa 04.03.2019 spísaným nstržm. O. bez akýchkoľvek pochybností vyplývalo, že ju za účelom zabezpečenia dôkazu ani jeden z členov hliadky žiadnym spôsobom nevyzval na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie, práve naopak, bolo jednoznačné, že túto vec získal pomocný pracovník FN K. Q. X.. P. hliadka následne odovzdala predmetný sáčok členom striedajúcej nočnej hliadky, ktorá ju odovzdala poverenému príslušníkovi PZ por. X.. Z úradného záznamu zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý vyhotovil, vôbec nevyplývalo, že by ju ako policajt akýmkoľvek spôsobom vyzval na vydanie veci, resp. bol aspoň prítomný pri takejto výzve, práve naopak, tento nebol policajnou hliadkou upovedomený o tom, že papierová obálka, v ktorej sa nachádzal sáčok, bola predchádzajúcej policajnej hliadke odovzdaná personálom FN K.. Ani výpoveďou nstržm. S. nebolo potvrdené, že by ju ktorýkoľvek z policajtov akýmkoľvek spôsobom vyzval na vydanie veci, pričom zároveň uviedol, že predmetný sáčok v obálke bol nočnej hliadke odovzdaný predchádzajúcou dennou hliadkou.

Za takejto situácie možno súhlasiť s argumentáciou okresného prokurátora v tom smere, že platná právna úprava nevyklúčovala, a ani nevyklúčuje, aby policajt podľa § 89 ods. 1 Tr. por. vyzval na vydanie veci aj osobu, ktorá z akýchkoľvek dôvodov nie je schopná porozumieť tomuto procesnému úkonu, avšak v danom prípade okolnosťou majúcou za následok absolútnu neplatnosť úkonu vydania veci bol fakt, že nebola splnená základná podmienka, a to existencia výzvy zo strany policajta na vydanie veci s následným poučením o následkoch nevyhovenia tejto výzvy. Okrem toho zápisnica o vydaní veci obsahuje nesprávne poučenie z dôvodu, že vydaním drogy mala získať procesné postavenie osoby podozrivej zo spáchania drogovej trestnej činnosti, v dôsledku čoho mala byť poučená o svojich právach, navyiac neobsahuje ani opis miesta, z ktorého mala byť nedovolená látka vydaná.

Okresný prokurátor poukázal na výpoveď svedka Q. X. z prípravného konania, z ktorej vyplývalo, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti si všimol, ako mala na prsníku vrecúško, ktoré následne položil do papierového obalu od CD a odložil ho na parapet vo vyšetrovni, pričom neskôr tento obal odovzdal policajtom. I. konštatácia potvrdzuje, že v skutočnosti nebola zo strany žiadneho policajta vyzvaná na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie a ani poučená o následkoch nevyhovenia výzvy, kde by potom následne prichádzal do úvahy postup, buď podľa § 90 Tr. por. vo forme odňatia veci, alebo podľa § 21 Zákona o policajnom zbore vo forme zaistenia veci.

Vzhľadom k tomu navrhla, aby odvolací súd odvolanie okresného prokurátora zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa vykonalo v neprítomnosti obžalovanej, krajský prokurátor zotrval na písomných dôvodoch podaného odvolania a navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Naproti tomu sa obhajca plne pridržiaval písomného vyjadrenia k odvolaniu prokurátora a zdôraznil, že medzi jednotlivými členmi policajných hliadok došlo k hlbokému nedorozumeniu. Vzhľadom k tomu navrhol odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť oslobodzujúceho výroku rozsudku, proti ktorému tento odvolateľ podal odvolanie. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané by prihliadal len vtedy, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por., čo zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nebolo podané dôvodne.

Súd prvého stupňa, pri rešpektovaní práva obžalovanej na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania a v tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré však malo byť podrobnejšie a konkrétnejšie, je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke nevinu obžalovanej zo spáchania skutku kladeného jej za vinu a správne postupoval, keď ju v konečnom dôsledku podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, nakoľko tento skutok nebol trestným činom.

V rámci odvolacieho konania bola venovaná dostatočná pozornosť aj odvolacím námietkam okresného prokurátora, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu.

V prvom rade krajský súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním (prečítanými svedeckými výpoveďami a znaleckými posudkami) bolo nepochybne preukázané, že sa stal skutok kladený obžalovanej za vinu. Pokiaľ však ide o to, či tento skutok bol zároveň trestným činom kladeným obžalovanej za vinu, resp. iným trestným činom, mal za to, že už zo samotného znenia skutkovej vety uvedenej v obžalobe nemožno vyvodit' nespochybniteľný záver, že by ním mali byť naplnené všetky zákonné znaky stíhaného zločinu, a to predovšetkým z toho dôvodu, že z ustálených skutkových okolností jednoznačne nevyplýva, že by obžalovaná mala konať z hľadiska subjektívnej stránky, konkrétne zavinenia, úmyselne, či už vo forme priameho alebo nepriameho úmyslu, ktorej naplnenie bolo nevyhnutné pre trestnosť skutku.

Okrem toho, zápisnica o vydaní veci zo dňa 04.03.2019 (od 20.10 hod. do 20.20 hod.) nezodpovedala reálnemu stavu, pretože obžalovaná nemohla dobrovoľne vydať vec (plastové vrecúško), ktorú už v tom čase nemala pri sebe, ani s ňou nemohla disponovať, pretože ju z nej pri príprave na vyšetrovanie CT sňal laborant FN K. Q. X., ktorý ju následne odložil na iné miesto. Q. síce súhlasí s tým, že platná právna úprava nevylučovala, aby policajť podľa § 89 ods. 1 Tr. por. vyzval na vydanie veci aj osobu, ktorá z akýchkoľvek dôvodov nebola schopná porozumieť tomuto procesnému úkonu, ale takýmto jej stavu by nemohli nasvedčovať žiadne jej prejavy resp. iné relevantné okolnosti. Ak je však pri takomto úkone evidentné, že takáto osoba nie je dostatočne spôsobilá vnímať výzvu zo strany policajťa, a nie je ani dostatočne schopná porozumieť jeho poučeniu, tak takýto procesný postup nie je v súlade s Trestným poriadkom, pretože vydávajúca osoba má právo žiadať vec aj nevydať, pričom na prijatie rozhodnutia (jednej z možností) musí byť v takom psychickom stave, aby bola spôsobilá náležite sa rozhodnúť, pričom obžalovaná nepochybne na prijatie takéhoto rozhodnutia spôsobilá nebola, keďže jej nespôsobilosť nevyplývala len zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie, ktorý bol vypracovaný neskôr, ale predovšetkým zo svedeckých výpovedí - zamestnancov FN Nitra, ako aj člena policajnej hliadky, ktorí s ňou boli v rozhodujúcom čase v kontakte. Za takéhoto stavu mala byť predmetná vec, o ktorej obsahu bolo až následným znaleckým posudkom z odvetvia kriminalistickej toxikológie zistené a ustálené, že išlo o psychotropnú látku - metamfetamín, zaistená, resp., odňatá v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Navyiac, vzhľadom na predtým uvedené, možno ustáliť, že obžalovaná ani nebola a ani nemohla byť na vydanie dôležitej veci za takéhoto stavu vyzvaná v súlade so zákonom.

Odvolací súd zdôrazňuje, že zákaz sebaobviňovania je ústavný princíp vyplývajúci z čl. 47 ods. 1 Ústavy SR, z ktorého vyplýva, že nikto nie je povinný obviňovať seba samého, ako aj to, že nikto nemôže byť nútený, aby obviňoval seba samého. Ani verejný záujem na odhaľovaní trestnej činnosti a potrestaní páchatel'a nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samotnej podstaty práva obvineného na obhajobu. Zákaz sebaobviňovania má chrániť obvineného pred bezprávnym obviňovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu. Z tohto dôvodu je dôležité, aby policajť predtým, ako vyzve osobu na vydanie veci podľa § 89 ods. 1 Tr. por., túto osobu poučil o zákonnej možnosti neobviňovať sám seba a neprispievať tak k vlastnému sebaobviňovaniu z trestnej činnosti, pričom je zrejmé, že takáto osoba musí byť aj v stave spôsobilom pochopiť obsah takéhoto poučenia, aby sa mohla následne slobodne rozhodnúť. Z predmetnej zápisnice vôbec nevyplýva, že by bola obžalovaná poučená aj v tomto smere, pričom sa tak malo nepochybne stať ešte pred vydaním veci. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v tejto trestnej veci konajúci policajti nepostupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, preto nemožno zápisnicu o vydaní veci zo dňa 04.03.2019 považovať za dôkaz získaný dôkaznými prostriedkami použitými v súlade so zákonom, naopak, bol získaný v rozpore s ust. § 119 ods. 2, prvá veta Tr. por., pričom išlo o rozhodujúci dôkaz, ktorý mal preukazovať vinu obžalovanej. Vzhľadom k tomu išlo o dôkaz absolútne neúčinný, ktorý bol procesne nepoužiteľný, a keďže išlo o úkon nielen neodkladný, ale predovšetkým neopakovateľný, toto závažné procesné pochybenie už nebolo možné následne nijakým spôsobom odstrániť a napraviť. Okresný súd vzhľadom k tomu mohol prihliadať len na dôkazy, ktoré boli vykonané v súlade so zákonom a dokonca by nemohol prihliadnuť ani na dôkazy, ktoré by vychádzali z vyššie uvedeného nezákonného dôkazu a nadväzovali naň, nakoľko ak bol nezákonný zdroj dôkazov, aj dôkazy z neho odôvodnené obsahujú rovnakú nezákonnosť (teória tzv. ovocia otráveného stromu).

Po komplexnom vyhodnotení všetkých okolností daného prípadu, vychádzajúc zo zistenej a ustálenej dôkaznej situácie, prihliadajúc aj na zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovanej, mal odvolací súd za to, že okresný súd postupoval zákonne a správne, keď ju podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností dokázané, že skutok kladený jej za vinu bol trestným činom.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolanie okresného prokurátora v súlade s citovaným ustanovením Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol, a to pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.